

بیانیه همبستگی برای رفع خشونت علیه زنان

در آستانه بیست و پنج نوامبر، روز جهانی رفع خشونت علیه زنان

بنابر تعریف سازمان ملل متحد "خشونت علیه زنان" شامل هرگونه رفتاری است که می تواند منجر به آسیب فیزیکی (بدنی)، جنسی یا روانی زنان بشود. موضوع "خشونت علیه زنان" و مصداقهای آن، برای نخستین بار در

بیست دسامبر ۱۹۹۳، توسط کمیته‌ای که زیر نظر کمیسیون حقوق بشر فعالیت می‌کرد، مطرح شد. این کمیته اعلامیه ای در مورد رفع "خشونت علیه زنان" منتشر کرد که به تصویب مجمع عمومی سازمان ملل متحد و بسیاری از کشورها از جمله ایران نیز رسید. همچنین روز ۲۵ نوامبر (۱۹۶۰) که خواهران مبارز میرابال، در جمهوری دومینیک، توسط عمال رافائل تروخیوی دیکتاتور، به قتل رسیدند، از طرف سازمان ملل متحد، به شکل نمادین، به عنوان روز جهانی رفع خشونت علیه زنان، برگزیده شد.

اصطلاح کلی "خشونت علیه زنان" نه تنها شامل ضرب و شتم یا کشتار زنان می شود که ابعاد و اشکال گسترده و گوناگون، نظیر آسیب های روانی را نیز در بر می گیرد. بطور مثال حتی تهدید به ضرب و شتم، اعمال اجبار یا سلب مستبدانه آزادی (چه در اجتماع و چه در زندگی شخصی زن) خشونتی علیه زنان است. پائین آوردن سن قانونی ازدواج برای دختران، اجباری بودن حجاب به ضرب کتک، محروم کردن زنان از داشتن یک سری مشاغل مشخص، عدم آزادی در انتخاب محل زیست یا کسب اجازه سفر از پدر یا شوهر نیز از جمله انواع خشونت های شناخته شده نسبت به زنان است. همچنین در جوامعی که مرد متأهل می تواند در یک زمان چند همسر عقدی یا ازدواج موقت داشته باشد، یا از حق طلاق یکطرفه برخوردار بوده و حضانت اطفال قانوناً به او تعلق می گیرد، حس عدم امنیت عاطفی برای زنان در زندگی زناشویی، آنان را بطور مستمر تحت شکنجه و آزار روانی قرار می دهد. همچنین کاربرد کلمات و جملات تحقیر کننده ای که بدن زن، یا درک و فهم او

را، بصورت طنز و تمسخر، آماج خود قرار می دهد، مصداق خشونت به شمار می آیند. انواع این خشونت‌ها ممکن است در محیط‌های مختلف اجتماعی، محیط خانواده، محل کار، موسسات آموزشی یا حتی به صورت علنی‌تر و سازمان یافته‌تری در خرید و فروش زنان و اجبار آنها به فحشا صورت گیرد. همچنین، در دوران جنگ و کشمکش بین کشورها، تجاوز یا بهره‌کشی جنسی از زنان، اعمال خشونت بر آنان است.

مورد ملاله یوسفزای، دختر چهارده ساله آگاه و فعال پاکستانی که بخاطر تشویق دختران به ادامه تحصیل و ترویج این فکر در میان خانواده‌های کشور خود، مورد اصابت گلوله طالبانی ضد زن قرار گرفت، نمونه بارز و فاجعه آمیز خشونت علیه زنان در عصر دستاوردهای بزرگ بشری است.

امروزه، در بسیاری از جوامع پیشرفته و دمکراتیک که قانون اساسی بر پایه مفاد حقوق بشر شکل گرفته و زن و مرد از هر لحاظ برابر شناخته می شوند، خشونت علیه زنان چه بصورت فیزیکی و چه روانی، حتی اگر در اثر هیجانات آنی خشم و انتقام، صورت بگیرد، جرم محسوب شده و فرد مجرم باید تحت روان درمانی قرار گیرد. درست برعکس، در جوامعی نظیر ایران، که حکومت فردی و مطلقه، در سایه ارزش‌های فرهنگ سنتی و ضد زن، به ترویج و تقویت مقررات و قوانین مذهبی، عمل می کند، انواع برشمرده خشونت علیه زنان، نه تنها جرم شناخته نمی شود بلکه فرد خاطی، در محافظت قانون، نه تنها از مجازات، مبرا است که عمل خشونت آمیز او، پنهان در پشت ایدئولوژی مذهبی، به عنوان حفظ و حراست ناموس خانواده تلقی شده، مورد تشویق و تحبیب جامعه سنتی نیز واقع می شود.

کوفی عنان، دبیر کل سابق سازمان ملل متحد، به صراحت بر لزوم تلاش برای رهایی از دو ترس در جامعه جهانی تأکید داشت؛ ترس از مناقشات مسلحانه و جنگ، و نیز ترس از خشونت در حریم خانواده. در خصوص مورد دوم، ما امروز می‌دانیم که دولت‌ها با نحوه تدوین قوانین خود، می‌توانند وارد حریم خانواده‌ها شوند و در رهایی جامعه بشری از این ترس، بسیار تأثیرگذار باشند. گزارشگر منتخب سازمان ملل متحد در گزارشی که از کشورها تهیه می‌کند، سه نکته مهم را مد نظر دارد:

- ۱- آیا مقامات و مسئولین کشور مورد نظر، موضوع خشونت علیه فرد شاکی را پیگیری کرده و مرتکبان آن را مجازات کرده‌اند یا خیر.
- ۲- آیا در آن کشور، مواد قانونی وجود دارد که به این نوع خشونت‌ها دامن بزند.

- ۳- آیا برای فرد قربانی راه‌های احقاق حق با کارایی مناسب هست یا جبران خسارت شده و آیا برای زنان خشونت دیده، شرایط امنی وجود دارد یا خیر.

چنان که در آغاز ذکر شد، طُرفه در این است که ایران از جمله کشورهای است که اعلامیه جهانی رفع تبعیض و خشونت علیه زنان را امضاء کرده و نسبت به رعایت آن تعهد سپرده است، اما متأسفانه چون کارکرد این نظام بر اساس قوانین مذهبی و ارزش‌های سنتی است، نه تنها خشونت مردان علیه زنان چه در خانه و چه در اجتماع پیگیری نمی‌شود، که موجه نیز جلوه می‌کند. عدم آموزش شناخت و جلوگیری از خشونت در مدارس و آموزشگاه‌ها به کودکان، تبلیغ و ترویج موضوعی به نام غیرت و صیانت ناموس زن و خانواده، مترادف با موضوعات مذهبی، به مردان و حتی برخی زنان و بسیاری از حاکمان، جواز اعمال خشونت علیه زنان را داده است.

در سی و چهار سال گذشته، گرچه رژیم اسلامی ایران، از تمام ابزارهای سرکوب، برای راندن زنان به خانه‌ها و سلب هویت‌های فردیشان استفاده کرده، اما اکثر زنان با آگاهی، همچنان به مبارزه علیه نظامی که آزادی انسانی‌ی آنان را در ید قدرت مردان و حکومت پدرسالار مذهبی قرار داده، ادامه می‌دهند. یکی از صدها نمونه مقاومت زنان ایرانی علیه خشونت وارده از طرف دولت و حکومت اسلامی، اعتصاب غذای نُه تن از زندانیان سیاسی زن بود که علیه یورش ناگهانی و وحشیانه گروه یگان امنیت زنان زندان اوین به بند آنان و بازرسی‌های بدنی غیراخلاقی، خشونت بار، تحقیرآمیز و غیرانسانی با آنان صورت گرفت.

در آستانه بیست و پنج نوامبر، روز جهانی رفع خشونت علیه زنان، بر ما زنان و مردان فعال و برابری خواه است که از همه انجمن‌های برابری طلب، سازمان‌ها، نهادها و کنشگران حقوق بشری و مدنی و همه کسانی که خواهان رهایی زنان از قربانی شدن بخاطر اعمال خشونت می‌باشند، بخواهیم تا همصدا با ما، با برگزاری مراسم مختلف، اذهان ایرانیان و جهانیان را به فعالیت در این زمینه جلب کرده، بتوانیم گامی هرچند کوچک در این راه دشوار، اما ممکن و حیاتی برداریم.

امضاکنندگان

۱. اتحاد برای ایران - بلژیک
۲. اتحاد برای پیشبرد سکولار دموکراسی در ایران - آمریکای شمالی
۳. اتحاد برای پیشبرد سکولار دموکراسی در ایران - نیویورک
۴. اتحاد برای پیشبرد سکولار دموکراسی در ایران - لس آنجلس
۵. اتحاد برای پیشبرد سکولار دموکراسی در ایران - شیکاگو
۶. اتحاد برای پیشبرد سکولار دموکراسی در ایران - اورنج کانتی
۷. اتحاد برای پیشبرد سکولار دموکراسی در ایران - واشنگتن دی سی
۸. اتحاد برای پیشبرد سکولار دموکراسی در ایران - مونترال
۹. انجمن حقوق بشر و دموکراسی - هامبورگ

۱۰. انجمن زنان ایرانی: مونترال
۱۱. انجمن همبستگی ایرانیان فرزنو
۱۲. انجمن همبستگی ایرانیان دالاس
۱۳. بنیاد اسماعیل خوئی - آتلانتا
۱۴. بنیاد " ندا برای ایران آزاد"
۱۵. جامعه دفاع از حقوق بشر در ایران - جنوب کالیفرنیا
۱۶. جامعه دفاع از حقوق بشر در ایران - اتریش
۱۷. جامعه ی دفاع از حقوق بشر و دموکراسی در ایران - سوئد
۱۸. جنبش سبز کاردیف - بریتانیا
۱۹. جنبش سبز لندن
۲۰. حامیان مادران پارک لاله - لوس آنجلس- ولی
۲۱. حامیان مادران پارک لاله - دورتموند
۲۲. حامیان مادران پارک لاله - اسلو - نروژ
۲۳. حامیان مادران پارک لاله - ژنو
۲۴. حامیان مادران پارک لاله - ایتالیا
۲۵. حامیان مادران پارک لاله - هامبورگ
۲۶. حامیان مادران پارک لاله - کلن
۲۷. حامیان مادران پارک لاله - وین
۲۸. خانه همبستگی مهر - کلن
۲۹. فدراسیون اروپرس - بلژیک
۳۰. کانون ایران آزاد - آلمان
۳۱. کانون فرهنگی نگاه - اسن
۳۲. کانون حقوق بشر سیمرغ - دورتموند
۳۳. کمیته دفاع از حقوق بشر در ایران- اتریش
۳۴. کمیته مستقل ضد سرکوب شهروندان ایرانی - پاریس
۳۵. کمیته نروژی- ایرانی حمایت از مبارزات مردم ایران
۳۶. کمپین بین المللی علیه خشونت در ایران
۳۷. گروه ۲۲ خرداد - هامبورگ
۳۸. گروه گفتگو - ونکوور
۳۹. مادران صلح - مونترال
۴۰. همایش ایرانیان - هامبورگ
۴۱. فعالین حقوق بشر و دموکراسی - هامبورگ
۴۲. شورای حقوق بشر - سوئد